

Avtal om kostnadsfördelning gällande livsmedel för speciella medicinska ändamål

Framtaget inom samverkansarenan Nya Perspektiv

Gäller för hälso- och sjukvård samt kommunal vård och omsorg

Fastställare: Beredningsgruppen Nya Perspektiv

Giltighet: 2026-09-01 – 2028-08-31

Utarbetat av Alexandra Strandberg, MAS Säffle kommun, Bonnie Berge, dietist Region Värmland, Carina Arvidsson, MAS Grums kommun, Catarina Löfkvist, utvecklingsledare Region Värmland, Jenny Sandin, dietist Region Värmland.

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Avtalsparter	3
Ansvar	4
Omförhandling/information.....	4
Kommunikation	5
Kontaktpersoner	5
Region Värmlands ansvar	5
Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar	5
Egenvård	5
Produkter kopplade till nutritionsbehandling.....	6
Nutritionspumpar och aggregat.....	6
Övriga produkter kopplade till nutrition	6
Livsmedel för speciella medicinska ändamål, FSMP	6
Parenteral nutrition, PN	6
Beställning, fakturering och leverans	6
Obrutet nutritionsstöd	6
Upprättande av avtal.....	7

Bakgrund

En arbetsgrupp utsedd av beredningsgruppen inom ramen för Nya Perspektiv inom Region Värmland bestående av representanter från Region Värmland och kommunerna har utarbetat avtalet.

Referensgrupper samt referenspersoner har inkluderats, och synpunkter har inhämtats från berörda aktörer. I samband med upprättande av avtalet år 2024, tillsattes en partsgemensam referensgrupp bestående av representanter i ledningsposition från huvudmännen samt jurister från region och kommun som tillsammans hade en genomgång av ansvarsfördelningen enligt HSL (2017:30). Partsgemensamma referensgruppen har bearbetat förekommande termer och begrepp med målet att enas om begreppens innebörd.

Nutritionsbehandling ska betraktas på samma sätt som annan medicinsk vård och behandling. Ett gott näringstillstånd är nödvändigt för god livskvalitet, för att förebygga sjukdom, återvinna hälsa och för att annan medicinsk behandling ska ha bästa möjliga effekt (HSLF-FS 2022:49).

För patienter med nutritionsproblem som vårdas på sjukhus eller har kommunal hälso- och sjukvård gäller samma krav på nutritionsbehandling som för övrig medicinsk behandling, vilket innebär krav på utredning, diagnos, målformulering och uppföljning.

Utredning av bakomliggande orsaker är en förutsättning för en god vård och behandling. I första hand ska nutritionsproblem åtgärdas med vanlig mat och när det inte räcker kan maten kompletteras med livsmedel för speciella medicinska ändamål (FSMP - Food for Special Medical Purposes), exempelvis kosttillskott, sondnäring och/eller berikning av olika slag.

Syfte

Att tydliggöra kostnadsfördelningen mellan huvudmännen. Utgångspunkten för avtalet är att det ska vara användarvänligt och effektivt utan utrymme för oklarheter och med målet att uppnå det bästa för vår gemensamma patient.

Avtalsparter

Avtalsparter är Region Värmland Organisationsnummer: 232100–0156 och kommunerna i Värmland.

- Arvika kommun
Organisationsnummer: 212000–1892
- Eda kommun
Organisationsnummer: 212000–1769
- Filipstads kommun
Organisationsnummer: 212000–1876
- Forshaga kommun
Organisationsnummer: 212000–1819
- Grums kommun
Organisationsnummer: 212000–1827
- Hagfors kommun
Organisationsnummer: 212000–1884
- Hammarö kommun
Organisationsnummer: 212000–1793

- Karlstads kommun
Organisationsnummer: 212000–1850
- Kils kommun
Organisationsnummer: 212000–1751
- Kristinehamns kommun
Organisationsnummer: 212000–1868
- Munkfors kommun
Organisationsnummer: 212000–1801
- Säffle kommun
Organisationsnummer: 212000–1900
- Sunne kommun
Organisationsnummer: 212000–1843
- Storfors kommun
Organisationsnummer: 212000–1785
- Torsby kommun
Organisationsnummer: 212000–1777
- Årjängs kommun
Organisationsnummer: 212000–1835

Mellan Region Värmland och kommunerna har följande avtal träffats. Avtalet avser samverkan och ekonomisk reglering mellan huvudmännen. Region Värmlands och kommunernas interna ansvarsfördelning regleras inte.

Avtalet undertecknas av företrädare för Värmlands kommuner samt Region Värmlands hälso- och sjukvårdsdirektör.

Ansvar

Huvudmännens ansvar regleras i Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Regionen har till kommunerna överlåtit skyldigheten att erbjuda hemsjukvård i enlighet med 14 kap. 1 § HSL.

Omförhandling/information

Om det under tiden för avtalets giltighet sker väsentliga ändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på, kan part begära förhandling om ändring av avtalet.

Omförhandlingen ska skriftligen begäras hos övriga parter så snart orsak föreligger. Partena förbinder sig att fortlöpande informera varandra och samråda i frågor av betydelse för patienterna i den verksamhet avtalet omfattar.

Representant för parterna förväntas vid behov delta i aktuella fora som berör avtalets innehåll. Ändringar eller tillägg i avtalet ska vara skriftliga och undertecknade av samtliga parter för att äga giltighet.

Ändringar och justeringar avseende specifika produkter görs enligt upphandlade produkters avtal.

Revideringen baseras på inkomna synpunkter från huvudmännens verksamheter. Förslag på reviderat avtal skickas från kontaktpersonerna till båda huvudmännen för synpunkter. En förutsättning för revidering är att huvudmännen är eniga i frågan som hanteras i samverkande dialog.

Kommunikation

Parterna ansvarar för att upprätta en kommunikationsplan för att göra avtalet känt i den egna verksamheten.

Kontaktpersoner

Kommun: Medicinskt ansvarig sjuksköterska kontaktas via respektive kommuns växel.

Region Värmland: Utvecklingsledare Samverkan och beslutsstöd kontaktas via Region Värmlands växel.

Region Värmlands ansvar

Region Värmland ansvarar för kostnaden gällande patienter som inte är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården, oberoende av boendeform.

Ansvaret inkluderar ordination, förskrivning, uppföljning samt kostnad.

Vid förändrat hälsotillstånd hos patienten som föranleder ändrad vårdnivå/huvudman ska informationsöverföring ske för att tillgodose en patientsäker vård.

Kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar

Kommunen ansvarar för beställning och kostnad av nutritionsprodukter till patienter som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården, oberoende av boendeform.

Kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret gäller för personer över 7 år och inkluderar hälso- och sjukvård som utförs i ordinärt boende.

Kommunal hälso- och sjukvård kan vara tillfälliga enkla avgränsade vårdåtgärder eller mer omfattande. Inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård innebär att insatsen är sammanhängande över tid, d.v.s. från tre veckor och uppåt. Sjukvårdsbesöken ska vara regelbundna, d.v.s. personliga alternativt digitala möten mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonal en eller flera gånger i veckan.

Inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård kan presenteras med specifik symbol i Cosmic. Vid oklarheter kring inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård kan, med patientens samtycke, kontakt tas med aktuell kommun via funktionsbrevlåda i Cosmic Messenger.

Sjuksköterska inom kommunal hälso- och sjukvård ska vid egen bedömning, ordinera och beställa kosttillskott.

Sondnäring ordineras alltid av läkare eller dietist. Sjuksköterskan i kommunen är ansvarig för att samverka med ordinator i aktuella patientärenden.

Vid förändrat hälsotillstånd hos patienten som föranleder ändrad vårdnivå/huvudman ska informationsöverföring ske för att tillgodose en patientsäker vård.

Egenvård

Den huvudman som har gjort en egenvårdsbedömning ansvarar för beställning och kostnad av de livsmedel, förbrukningsartiklar och förbrukningshjälpmedel som följer av egenvårdsbedömningen.

Produkter kopplade till nutritionsbehandling

Om inget annat anges under nedanstående produktgrupper, betalar beställande verksamhet.

Nutritionspumpar och aggregat

Region Värmland ansvarar för att tillhandahålla pumpar och aggregat när patienten inte är inskriven i kommunal hälso- och sjukvård. Kommunen ansvarar om patienten är inskriven i kommunal hälso- och sjukvård.

Övriga produkter kopplade till nutrition

Förbrukningsmaterial till nutrition beställs via upphandlat företag. Det gäller exempelvis droppställningar, kopplingsslangar och sprutor.

Hantering av beställning och leverans av gastrostomiportar görs upp mellan huvudmännen i samverkande dialog. Kostnadsansvaret ligger på Region Värmland.

Från och med 1 september 2025 kan gastrostomiportar (MIC-Key) beställas direkt av kommunen utsedd sjuksköterska via det gemensamma nutritionsavtalet. Leverantör debiterar aktuell endoskopienhet.

Livsmedel för speciella medicinska ändamål, FSMP

Sondmat och näringsprodukter beställs av respektive kommun enligt gemensamt avtal. Det ska inte förekomma några specifika volymkrav för att beställning ska ske.

Varje kommun följer sina avgiftsbeslut vad det gäller avgifter för enskild patient.

Parenteral nutrition, PN

Parenteral nutrition är vätska och näring som ges intravenöst. Volympump samt tillhörande aggregat beställs och betalas av Region Värmland. Leverans görs upp i samråd mellan huvudmännen.

Förbrukningsartiklar inklusive förfyllda natriumkloridsprutor beställs och betalas av kommunen.

Infusionsvätskor samt tillhörande läkemedel ordinerar och betalas av Region Värmland.

Om låslösningar används som inte ingår i läkemedelsförmånen, tillhandahålls och betalas dessa av Region Värmland och distribueras i samråd mellan huvudmännen.

Beställning, fakturering och leverans

Upphandlade, ordinerade och förskrivna nutritionsprodukter samt tillhörande produkter (se ovan) beställs enligt avtal. Beställningar utanför avtal kan ske om ordinatören bedömer detta utifrån medicinsk indikation. Betalningsansvar styrs enligt stycken ovan som beskriver kommunens och Region Värmlands ansvar.

Obrutet nutritionsstöd

I samband med utskrivningsprocessen ska det framgå i kommunikationen i Cosmic Link, vilken produkt kommunen ska beställa i de fall de ansvarar för nutritionsprodukter.

Region Värmland tillhandahåller näringsdrycker/sondnäring/berikningsprodukter/konsistensgivare, vid behov för fem arbetsdagar eller enligt överenskommelse. Behovet kan uppstå i samband med att kommunen inte fått leverans av i förväg beställd produkt.

Vid byte av produkt sker uppstart enligt beslut av ordinator. Tidigare produkt används fram till detta datum.

Upprättande av avtal

Avtal upprättas i sjutton (17) exemplar varav parterna erhåller var sitt.

För Region Värmland

Datum: 31/08/2026

Lars Christensen

Lars Christensen (Aug 31, 2026 16:34:21 GMT+2)

Lars Christensen

Tf Hälso- och sjukvårdsdirektör

För Arvika kommun

Datum: 01/09/2026

Cecilia Fenelius

Cecilia Fenelius (Sep 1, 2026 11:47:48 GMT+2)

Cecilia Fenelius

Verksamhetschef

För Eda kommun

Datum: 31/08/2026

Louise Karlsson

Louise Karlsson (Aug 31, 2026 16:38:27 GMT+2)

Louise Karlsson

Verksamhetschef

För Filipstads kommun

Datum: 07/09/2026

Åsa Andersson

Åsa Andersson (Sep 7, 2026 08:38:00 GMT+2)

Åsa Andersson

Socialchef

För Forshaga kommun

Datum: 07/09/2026

Terese Christiansen Christiansen

Terese Christiansen

Tf Förvaltningschef

För Grums kommun

Datum: 02/09/2026

Maria Jörnmyr

Maria Jörnmyr (Sep 2, 2026 11:33:29 GMT+2)

Maria Jörnmyr

Socialchef

För Hagfors kommun

Datum: 01/09/2026

Maria Persson

Maria Persson (Sep 1, 2026 17:48:39 GMT+2)

Maria Persson

Socialchef

För Hammarö kommun

Datum: 02/09/2026

Ulrika Vitalis

Ulrika Vitalis (Sep 2, 2026 16:05:32 GMT+2)

Ulrika Vitalis

Socialchef

För Karlstad kommun

Datum: 07/09/2026

Liridona Rama
Liridona Rama (Sep 7, 2026 14:57:36 GMT+2)

Liridona Rama
Vård- och omsorgsdirektör**För Kils kommun**

Datum: 03/09/2026

Anna Nordling
Anna Nordling (Sep 3, 2026 07:18:38 GMT+2)

Anna Nordling
Sektorchef Äldre**För Kristinehamns kommun**

Datum: 10/09/2026

Maria Malmsten
Maria Malmsten (Sep 10, 2026 12:29:02 GMT+2)

Maria Malmsten
Förvaltningschef**För Munkfors kommun**

Datum: 07/09/2026

Gunnar Alphov
Gunnar Alphov (Sep 7, 2026 19:13:33 GMT+2)

Gunnar Alphov
Verksamhetschef**För Storfors kommun**

Datum: 03/09/2026

Pernilla Pettersson
Pernilla Pettersson (Sep 3, 2026 16:45:47 GMT+2)

Pernilla Pettersson
Socialchef**För Sunne kommun**

Datum: 01/09/2026

Niklas Jensen
Niklas Jensen (Sep 1, 2026 09:45:20 GMT+2)

Niklas Jensen
Socialchef**För Säffle kommun**

Datum: 01/09/2026

AGNETA ANDERSSON PETTERSSON
AGNETA ANDERSSON PETTERSSON (Sep 1, 2026 15:15:13 GMT+2)

Agneta Andersson Pettersson
Socialchef**För Torsby kommun**Datum: Lukas Löfstrand
Lukas Löfstrand (Sep 10, 2026 14:03:12 GMT+2)

Lukas Löfstrand
Lukas Löfstrand (Sep 10, 2026 14:03:12 GMT+2)

Lukas Löfstrand
Socialchef**För Årjängs kommun**

Datum: 10/09/2026

Lukas Löfstrand
Lukas Löfstrand (Sep 10, 2026 14:03:12 GMT+2)

Malin Eklund
SocialchefSignature: Malin Eklund
Malin Eklund (Aug 31, 2026 16:45:03 GMT+2)

Email: kommun@arjang.se